

Tattoo

onder de witte jas

Onderzoeker Andrew Timming van de Schotse University of St. Andrews concludeerde vorig jaar dat aan tatoeages nog steeds een negatief stigma kleeft. Maar hoe zit dat in tolerant Nederland, in de medische wereld? *Arts en Auto* sprak twee studenten over hun tattoos.

Noortje: 'Als ik straks arts ben, wil ik wel mezelf kunnen zijn'

FOTO: DE BEELDREDAKTIE/BERT JANSSEN

"Dit is wie ik ben", zegt Noortje Ficken (23). Ze tilt haar shirt iets op en daar staat het, met grote, sierlijke letters voor altijd op haar huid: *primum non nocere* (ten eerste geen kwaad doen). De tatoeage begint op haar zij en eindigt halverwege haar rug. "Ik heb er drie. Deze heb ik laten zetten toen ik mijn bachelor geneeskunde haalde. Ik krijg er soms commentaar op. Er zijn collega-co-assistenten die het niet mooi vinden of niet vinden kunnen. Tijdens het gezamenlijk omkleeden in het OK-complex, maken sommigen er opmerkingen over." Een discussie gaat Noortje niet aan. "Ik hoef me niet te verantwoorden. Het is mijn lijf en ik bepaal wat ik daarmee doe."

FOTO: DE BEELDREDAKTIE/KRIES VAN DE VEEN

Sandra: 'Binnen bepaalde grenzen moet je jezelf kunnen laten zien'

haar tatoeage. "Alleen mijn moeder vond het helemaal niets. Eerst riep ze: 'Ik hoef 'm niet te zien.' Later heeft ze toch gekeken en zei ze wat bijna iedereen zegt: 'Het past bij je.'"

Liever verborgen

De tattoo wint terrein. Van alle Nederlanders tussen de achtien en vijftig jaar zou meer dan een kwart ten minste één tatoeage hebben. Nog even en je bent in de minderheid met een lichaam zonder inkt. "In de medische wereld zie je ze in verhouding niet veel", zegt Noortje. "Ik weet van een aantal artsen, jong en oud, dat ze tatoeages hebben, maar ze houden ze liever verborgen."

Zelf doet Noortje dat alleen als het haar wordt gevraagd. "Als ik van hogehand te horen krijg: je moet je voet bedekken, dan geef ik daar gehoor aan. Maar als ik straks arts ben, wil ik wel mezelf kunnen zijn. Ik begrijp dat je als arts geen politieke of religieuze voorkeuren mag uitdragen, maar de vraag is: hoeveel moet je als arts inleveren op persoonlijk vlak? Moet je jezelf blanco maken? Dat wil ik niet." Sandra heeft er minder moeite mee om haar tatoeage te verbergen. "Sowieso valt de mijne niet zo op. De binnenkant van je pols zie je bijna niet. Maar als een werkgever me vraagt een shirt met lange mouwen aan te trekken, dan doe ik dat."

Beide studenten vinden dat er grenzen zijn. Noortje: "Op plekken die je niet kunt bedekken, zoals je hoofd, nek of handen, zou ik geen tatoeage laten zetten. Verder maakt het voor mij verschil of je huisarts, tandarts of oncoloog bent." Sandra beaamt: "In de eerstelijnszorg vind ik meer toegestaan dan in het ziekenhuis. Natuurlijk bepalen ook de grootte en de vorm of een tattoo wel of niet kan op de werkvloer. Die van mij is klein, sierlijk en niet opvallend, dat is anders dan een drakenkop die onder je shirt vandaan komt." Noortje knikt. "Maar ik vind echt dat je, ongeacht je functie, binnen bepaalde grenzen jezelf moet kunnen laten zien."

De vijfdejaars heeft wel getwijfeld voordat ze op haar negentiende de keuze maakte voor permanente lichaamsversiering. "Een arts met een tatoeage, dat is – nog steeds – niet de normaalste zaak van de wereld. Maar ik heb voor mezelf gekozen. Ik wilde het al zo lang. Mijn eerste tatoeage heb ik op mijn enkel laten zetten, die herinnert me eraan dat je altijd een keuze hebt." Kort daarop volgde de Latijnse uitdrukking op haar rug. Tattoo nummer drie liet ze op haar voet tekenen: een pijl. "Die symboliseert een kompas dat mij richting geeft in het leven."

De tatoeages op haar voet en enkel zijn zichtbaar als ze pumps of andere open schoenen draagt. Noortje met een lach: "Daar loop ik vaak op." Toch heeft ze op deze tattoos nooit een negatieve reactie gehad van patiënten, collega's of een leidinggevende. "Bij sollicitaties draag ik wel dichte schoenen, hoor. Ik ga het niet uitlokken."

Geen kritische noot

De 25-jarige Sandra Tamminga, derdejaars fysiotherapie, draaide bij aankomst op haar stageplek meteen haar hand een kwartslag en vroeg: "Wat vindt u, kan dit?" Op de binnenkant van haar linkerpols staat haar naam, met een bewerkt lotusbloempje. De fysiotherapeut had geen bezwaar. "Ik heb veel tegenslagen gehad toen ik jong was", legt Sandra uit. "Toen ik werd ingeloot voor de opleiding fysiotherapie, na eerst te zijn afgewezen, besloot ik deze tattoo te laten zetten. Hij betekent voor mij: hoe diep de dalen ook zijn, ik kom er altijd sterker uit."

Toen ze de man met de naald opdracht gaf, dacht Sandra geen moment aan haar loopbaan. Tot dusver heeft op school of tijdens stages niemand een kritische noot gekraakt over

Naschrift

De auteur benaderde voor dit verhaal diverse medische beroepsorganisaties met de vraag of een zichtbare tatoeage je werk/opleidingskansen verkleint. Bij gebrek aan ervaring met dit fenomeen, durfde niemand er iets over te zeggen. Een uitzondering vormde Jelle Prins, decaan van het Medisch Centrum Leeuwarden. "Wij hebben er weliswaar nog nooit mee te maken gehad, maar komen er klachten binnen van collega's of patiënten over de tatoeage van een medewerker, dan gaan we het gesprek met diegene aan. Een ziekenhuis is een afspiegeling van de samenleving. Er lopen mensen rond die een tatoeage prachtig vinden en er zijn er die het afkeuren. Tref je bij een sollicitatie een medisch specialist uit die laatste groep, dan werkt een tatoeage niet in je voordeel. Maar het is echt te kort door de bocht om te zeggen: met een tattoo kom je hier niet aan het werk."